

Til lovforslag nr. L 16. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 8. december 1995

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om orlov og lov om arbejdsmarkedsuddannelser

(Samordning af godtgørelser i forbindelse med voksen- og efteruddannelse m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Dansk Håndværks Kvinder,
De danske Landboforeninger og Dansk Familielandbrug,
Finanssektorens Arbejdsgiverforening og Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte.

Der er af arbejdsministeren og af nogle mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede og tiltrådte ændringsforslag. Mindretallet vil, såfremt de af mindretallet stillede ændringsforslag ikke bliver vedtaget, dog stemme for alle de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag og ved 3. behandling stemme for lovforslagets endelige vedtagelse.

Arbejdsministerens »finanslovspakke« rummer elementer, der peger i den rigtige retning, men der er også grund til at påpege de punkter, som burde have været gennemført i forbindelse med dette års finanslov.

Venstre arbejdede under forhandlingerne målrettet på at få gennemført ændringer, som kunne have tilført arbejdsmarkedet en gennemgribende reform som erstatning for de seneste års såkaldte reformer, eftersyn og justeringer af arbejdsmarkedspolitikken.

Venstre finder, at der fortsat er utilfredsstillende regler i forbindelse med indgangen til dagpengesystemet og den samlede dagpengeperiodes længde.

Sammenholdt med andre lande, som Danmark normalt sammenlignes med, og som vi skal konkurrere med på de internationale markeder, er de danske regler fortsat meget favorable.

Derfor foreslår Venstre, at to års arbejde og tre års medlemskab af en arbejdsløshedskasse skal være »indgangsbilletten« til dagpengesystemet, hvor længden maksimalt burde være fire år fordelt på et års dagpengeperiode og tre års aktivperiode, herunder en hurtigere indfasning af de nye regler vedrørende længden på dagpenge- og aktivperioden.

Venstre finder det også uhensigtsmæssigt, at ledige først kan anvises arbejde uden for deres eget faglige område (rimeligt arbejde) efter 12 måneder. Denne periode burde højst være på seks måneder. Herefter skal de ledige stå til rådighed for de job, som de rent faktisk kan be-

stride, uanset hidtidig beskæftigelse og forudgående uddannelse.

Der har de seneste år været så mange fejl hos arbejdsformidlingen og i a-kassesystemet, at tilsynet bør strammes op. Ministerens forslag om en styrkelse af tilsynsvirksomheden er selvfølgelig udmærket, men Venstre har lagt vægt på, at der blev et uafhængigt tilsyn, som ikke alene kan kigge arbejdsløsheds-kasseadministrationen i kortene, men også arbejdsformidlingen i relation til håndteringen af de ledige.

Venstre er bekymret for den projekt- og uddannelseskultur, der opstår i kølvandet på en lovgivning, som i den grad prioriterer uddannelsesforløb frem for pligten til jobtræning og udslusning til de private virksomheder.

Det samlede finanslovsforslag øger ikke antallet af private jobåbninger væsentligt, og derved er der en risiko for, at flere havner på passiv bistand og færre i aktivitet.

Antallet af puljefjob illustrerer problemstillingen meget tydeligt. Jobbene bliver skabt inden for den offentlige sektor på nogle serviceområder, f.eks. grønne job, hvor de vil konkurrere med private arbejdspladser. Alternativet er jobtræning i den private sektor. Dette vil i større omfang føre til flere varige job, mere tilfredsstillende arbejdsforhold, øget motivation og mindre udgifter for det offentlige.

Venstre finder det meget vigtigt, at der sikres ligestilling mellem selvstændige erhvervsdrivendes og lønmodtageres muligheder for at få bevilget børnepasningsorlov.

Venstre finder imidlertid ikke, at finanslovsforslaget er tilstrækkeligt. Venstre mener bl.a., at lediges mulighed for at få orlov fra deres ledighed skal afskaffes. Venstre finder det paradoksalt, at man med de nuværende regler kan søge orlov fra ledighed.

For at sikre gennemskueligheden i de forskellige godtgørelser ønsker Venstre at forenkle godtgørelsessystemet ved at indføre en generel, ensartet godtgørelse svarende til 80 pct. af dagpengesatsen.

Et andet mindretal (Socialistisk Folkeparti og Enhedslistens medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil dog stemme for de af mindretallet stillede ændringsforslag og kan

tiltræde det under nr. 12 af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

En del af mindretallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) er, som det fremgår af de af SF fremsatte beslutningsforslag nr. B 11 (om indførelse af en ret for langtidsledige til at få et ordinært arbejde) og B 12 (om indførelse af en uddannelsesorienteret ungdomsgaranti), tilhænger af, at arbejdsløse så tidligt som muligt i arbejdsløshedsperioden får tilbud om et arbejde. Det gælder ikke mindst for unge, som skal have tilbud om uddannelse eller arbejde.

Det er spild af samfundsressourcer og af menneskelige ressourcer, at der er stor arbejdsløshed samtidig med, at der er meget arbejde, der ikke bliver udført, f.eks. inden for omsorgsområdet og inden for det grønne område, og samtidig med, at der er mange i arbejde, der knokler hårdt og har megen overtid.

Der er masser af arbejde, der kunne udføres, som ikke bliver udført. De vilkår, vi byder de gamle, de syge og børnene, er i mange tilfælde klart utilfredsstillende. Derfor er der masser af job inden for omsorgsområdet.

Der er også masser af arbejde inden for det grønne område i form af natur- og skovpleje, oprydning af lossepladser, renovering af kloakker m.v.

Der ville også være masser af job til arbejdsløse, hvis arbejdet blev fordelt meget bedre. Overarbejde inden for områder, hvor der er en vis arbejdsløshed, burde afspadsreses. Der burde åbnes for muligheden for at bruge skraldemandsmodellen til en frivillig arbejdsfordeling, hvor der er en vis arbejdsløshed, jf. SF's forslag til folketingsbeslutning om fordeling af arbejde og fri tid (skraldemandsmodellen) (B 10).

SF mener, at det er vigtigt, at unge får en uddannelse, men det er vigtigt, at der skal være en valgmulighed mellem uddannelse og arbejde. Selv om uddannelse er vigtig, er uddannelse ikke meget værd, hvis der er tale om tvangsuddannelse, hvilket der i realiteten kan være tale om efter regeringens lovforslag.

Efter SF's opfattelse drejer det sig om, — at der bliver flere uddannelsespladser inden for de videregående uddannelser, f.eks. som folkeskolelærer, pædagog, sygeplejerske og inden for humaniora og samfundsvidenska-

berne. Det kræver, at der afsættes flere ressourcer hertil,

- at der bliver flere praktikpladser, som bl.a. må fremskaffes ved, at arbejdsgiverne presses yderligere på pengepungen i form af pisk (afgift) og gulerod (tilskud),
- og at der bliver flere EGU-pladser, hvilket bl.a. må være op til kommunerne at sikre. EGU skal sammen med den frie ungdomsuddannelse og produktionsskolerne være med til at sikre, at vi ikke får en restgruppe af unge helt uden uddannelse.

SF mener ikke, at der er brug for særlige 18 måneders uddannelsesforløb. Det er discountuddannelser, som alene har til formål at fjerne unges muligheder for at få dagpenge på normal vis.

Alle taler om, at nu må der gøres noget for at sikre, at alle unge kan få en uddannelse og et job.

Det er heller ikke for tidligt, at denne erkendelse kommer. Vi har i mange år haft en høj ungdomsarbejdsløshed, fordi der ikke har været arbejde til unge, og fordi mange unge ikke har kunnet komme ind på en uddannelse eller har kunnet få en praktikplads.

Det er derfor grotesk, at der fra forskellig side i længere tid nærmest er kørt en hetz imod de unge, som om de ikke vil have arbejde eller uddannelse. Dette er i modstrid med alle kendsgerninger.

Også i år blev mange unge afvist ved de videregående uddannelser. I alt blev 14.000 unge afvist i første omgang. Dette tal er dog efterfølgende blevet reduceret til ca. 11.000 efter nyt optag. Tallet af afviste var i øvrigt lidt mindre end tidligere år, fordi ansøgstallet var faldet på grund af, at kravene til bestemte fag er blevet øget. Så billedet af, hvor mange der er afvist, ser værre ud i virkeligheden.

Hvorfor anvendes pengene til de ikkebrugte uddannelsespladser ikke til oprettelse af uddannelsespladser på de områder, hvor der er stort pres på uddannelsespladser? Der er jo brug for lærere, pædagoger, sygeplejersker osv.

For nogle år siden blev der talt meget om de store problemer med mangelen på praktikpladser. Det tales der næsten ikke om nu. Men det er ikke, fordi der ikke mangler praktikpladser. Pr. 1. oktober var der registreret 6.738 praktikpladssøgende; heraf følger, at 2.798 un-

ge nu i mangel af en rigtig praktikplads skolepraktik.

Vi oplever i øjeblikket den helt groteske situation, at der er arbejdsgivere, der råber op om, at de ikke kan få faglært arbejdskraft, samtidig med at de samme arbejdsgivere ikke påtog sig at uddanne den faglærte arbejdskraft for 3-4 år siden og fortsat ikke tager praktikelever.

Det siges, at der bliver mangel på faglærte inden for jern og metal. Ikke desto mindre er der mange unge inden for jern- og metalområdet, der fortsat søger praktikplads.

I en tid, hvor der fremføres udokumenterede påstande om, at der er arbejdsløse, der ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet, kan det derimod konstateres, at mange arbejdsgivere ikke står til rådighed med uddannelsespladser til unge.

Den nuværende regering har gjort en del for at rette op på de forsømmelser, som skete på uddannelsesområdet, mens de borgerlige var ved magten. Men det er ikke nok.

Regeringen påstår at ville prioritere uddannelse højt. Der sker da også forbedringer på uddannelsesområdet i anden lovgivning, f.eks. VUS-loven og AMU-loven. Men det er uforståeligt, at man f.eks. ikke længere vil tillade arbejdsløse at uddanne sig på dagpenge, f.eks. at læse til lærer på aftenseminarium eller at gå på daghøjskole for dagpengene.

Begrundelsen fra regeringen for, at arbejdsløse ikke skal kunne læse til lærer på et aftenseminarium, har været, at det er uholdbart, at der er studerende, som er på SU, mens andre er på dagpenge. Man påstår, at studerende skal behandles ens.

Det skal de også, hvis deres vilkår er ens. Men det er de ikke. De studerende, der er dagpengeberettiget, har været på arbejdsmarkedet i nogle år og har ofte forsørgelsespligtelser. Derfor er deres situation anderledes end situationen for dem, der er helt unge, og som kun har været på SU.

At arbejdsløse over 25 år ikke må bruge deres dagpenge til et daghøjskoleophold er helt uforståeligt. Det er, som om regeringen og de konservative kun har tænkt på højskoler, da man lavede reglen om, at unge under 25 år i det første halve år af deres arbejdsløshed godt må tage på højskole og daghøjskole, fordi højskoleelever normalt er under 25 år, mens daghøjskoleelever er over 25.

Efter SF's opfattelse er det fornuftigt, at alle skal kunne tage uddannelse for deres dagpenge, så længe de står til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er da langt bedre, at arbejdsløse bruger deres arbejdsløshedsperiode kreativt til f.eks. uddannelse, frem for at de ikke har noget at tage sig til og er passive.

SF ønsker som sagt, at unge så hurtigt som muligt får tilbud om uddannelse eller arbejde. SF har foreslået, at dette skal ske efter et halvt år, jf. forslag til folketingsbeslutning om en uddannelsesorienteret ungdomsgaranti (B 12).

For andre arbejdsløse mener SF, det er vigtigt, at man gradvis får begrænset andelen af langtidsledige. SF har i beslutningsforslag nr. B 11 foreslået, at arbejdsløse med mere end 4 års arbejdsløshed får tilbud om arbejde. Men også 3-4 års arbejdsløshed er uacceptabel. Derfor skal der efterhånden også gives tilbud til arbejdsløse med 3, 2 og 1 års arbejdsløshed. Men da problemet er så stort, må tilbudene til de langtidsarbejdsløse ske gradvis.

Men det er selvfølgelig ikke ligegyldigt, hvilke tilbud der er tale om, ligesom det heller ikke er ligegyldigt, på hvilke vilkår tilbudene gives. SF mener, at der er masser af rigtige job, som bør udføres. Derfor skal der være tale om ordinært arbejde på overenskomstmæssige vilkår, løn efter overenskomsterne og på fuld tid, uanset om det er arbejdsløse over eller under 25 år.

Arbejdsløse skal have ordinært arbejde, ikke aktivering. Der er noget uværdigt i, at voksne mennesker, der har været på arbejdsmarkedet i adskillige år, skal aktiveres eller i jobtræning. De skal have arbejde - måske kombineret med uddannelse.

Også de nye såkaldte jobpuljestillinger er mere end problematiske efter SF's opfattelse, idet de er med til at cementere et B- og C-arbejdsmarked. Der er tale om rigtige job, der bør aflønnes m.v. som rigtige job.

Regeringens lovforslag indebærer også, at dagpengeperioden bliver afkortet til 5 år. Efter SF's opfattelse bør mennesker slet ikke være i arbejdsløshedssystemet så længe. De skal have arbejde eller uddannelse. Men så længe de ikke kan få arbejde, må samfundet garantere dem en indkomst i form af dagpenge. Tvivlen om arbejdet vil være der, men må komme den arbejdsløse til gode. Derfor er SF imod afkortningen af dagpenge.

SF tager også afstand fra regeringens aftale

med de konservative om at gøre det sværere at blive medlem af en a-kasse ved at indføre kravet om 1 års arbejde inden for 3 år som betingelse for at kunne blive dagpengeberettiget.

Dette krav for at kunne blive dagpengeberettiget kombineret med forringelserne af specielt unges muligheder for at kunne modtage dagpenge vil afgjort svække unges interesse for at blive medlem af en a-kasse og utvivlsomt deres også interesse for at blive medlem af en fagforening.

For borgerlige partier er det forståeligt, at de gerne vil have fagbevægelsen svækket. Men det burde da ikke være i Socialdemokratiets interesse.

Regeringens finanslov er ikke mindst grov over for de unge. Men den er mindst lige så grov over for de 50-59-årige, der hidtil som en forsøgsordning har kunnet vælge at gå på overgangsydelse. Det stoppes der nu for fra 1. januar.

En 56-årig ufaglært, der har været på arbejdsmarkedet i over 40 år, og som nu føler sig nedslidt, kan herefter ikke længere komme på overgangsydelse, medmindre vedkommende pr. 1. januar har været arbejdsløs i et år. Alle troede med rette, at ordningen skulle gælde, så længe forsøgsordningen løb. Derfor kommer mange i klemme ved lovændringen og føler sig snydt af regeringen.

Da overgangsydelsen for de 50-59-årige blev indført, var det, både fordi det var svært for de pågældende at få arbejde, og fordi en del af de 50-59-årige efter mange år på arbejdsmarkedet reelt var slidt ned.

Antallet af mennesker på overgangsydelse er steget ganske meget de seneste år.

Regeringen mener, at beskæftigelsessituationen er blevet væsentlig bedre. Derfor skulle der ikke være brug for overgangsydelsen. Det er rigtigt, at der er kommet flere i arbejde. Men betyder det, at de ufaglærte arbejdsløse kvinder mellem 50-59, der hidtil har benyttet sig af overgangsydelsen, let kan få et arbejde? Svaret er nej. At der mangler smede og bygningshåndværkere i Vestjylland hjælper ikke den 54-årige ufaglærte kvinde. Ej heller hjælper mangelen på uddannede sygeplejersker og pædagoger den 54-årige ufaglærte kvinde.

Regeringen har også sagt, at bedre arbejdsmiljø er svaret på nedslidningen på arbejdsmarkedet. Sandt nok. Men det løser ikke pro-

Bet. o. lovf. vedr. orlov

blemet for den 54-årige ufaglærte kvinde, som allerede er blevet nedslidt på arbejdsmarkedet.

Bedre arbejdsmiljø er en glimrende løsning til at undgå nedslidningen i fremtiden. Men det hjælper ikke nu på de aktuelle problemer. Og hvad vil regeringen så i øvrigt gøre for et bedre arbejdsmiljø? Vil regeringen f.eks. være med til at forhøje arbejdsgevinsternes arbejdsskadeforsikringspræmie klækkeligt som en præventiv foranstaltning? Det har SF i det mindste ikke hidtil hørt noget om.

I stedet for at lukke for muligheden for, at 50-59-årige kan gå på overgangsydelse, bør man give dem valgmuligheden mellem overgangsydelse og at blive på arbejdsmarkedet med de rettigheder og pligter, det indebærer.

Det er langtfra lukrativt at gå på overgangsydelse, da ydelsen kun er på 82 pct. af maksimale dagpenge. Derfor er overgangsydelsen en nødløsning for dem, der vælger den.

Dertil kommer, at det bliver mere end svært at få fremskaffet de mange job, som regeringen lægger op til skal fremskaffes med fremrykningen af tilbud, hvis ingen af de 50-59-årige kan vælge overgangsydelsen. Så skal også alle 50-59-årige have et fremrykket tilbud. Endelig er det dyrere, at 50-59-årige er på dagpenge, frem for at nogle af dem frivilligt er på overgangsydelse.

Mange mennesker, der er i 50'erne føler sig med rette snydt af regeringen, fordi de havde regnet med, at de kunne vælge overgangsydelsen, hvis de alligevel ikke kunne få job på arbejdsmarkedet. Ikke mindst føler de 50-59-årige sig snydt, hvis en længere arbejdsløshedsperiode i 1995 har været afbrudt i kort tid af f.eks. sygdom, uddannelse, orlov, aktivering eller af ferie holdt for egne optjente feriedagpenge.

Efter SF's opfattelse er regeringens lovforslag udtryk for en helt igennem forkert arbejdsmarkedspolitik. Den rammer især de unge negativt. Den rammer de 50-59-årige. Den rammer mange, der har disponeret i god tro. Den opbygger et A-, B- og C-arbejdsmarked. Den løser ikke de reelle problemer på arbejdsmarkedet med sine forslag. Derfor stemmer SF naturligvis imod lovforslagene.

En anden del af mindretallet (Enhedslistens medlem af udvalget) finder, at forslagene i lovforslag L 16, som er behandlet sammen med L

14 og L 15, er et ensidigt angreb på de arbejdsløse.

Enhedslisten har eftersøgt saglige argumenter for de forslag, som arbejdsministeren har fremsat, men uden held. Enhedslisten vender sig derfor imod,

- at alle under 25 år, der ikke har nogen kompetencegivende uddannelse, skal tvinges ind i uddannelse efter 6 måneders ledighed. Enhedslisten finder ikke, at tvang er et godt pædagogisk princip,
- at ydelsen ved uddannelsen skal afhænge af uddannelsesvalget: SU, elevløn m.v. Enhedslisten mener, at arbejdsløse under 25 år i lige så høj grad som arbejdsløse over 25 år har udgifter,
- at dagpengeperioden kortes ned fra 9 til 5 år. Enhedslisten mener, at arbejdsløsheden afskaffes ved at skabe nye job og ikke ved at afkorte dagpengeperioden,
- at der efter 2 års ledighed bliver tvangsaktivering de sidste tre år af dagpengeperioden uden overenskomstmæssige løn- og arbejdsvilkår. Enhedslisten finder det helt forkasteligt, at offentligt arbejde skal udføres for et beløb svarende til de maksimale dagpenge,
- at længden af dagpengeperioden ikke kan forlænges ud over de 5 år, uanset at de arbejdsløse ikke får det tilbud, som de har pligt til at modtage,
- at ledige kun kan få et år med uddannelsesorlov, og at orloven ikke forlænger dagpengeperioden,
- at ledige højst kan få 4 ugers uddannelsesorlov inden for de første 26 ugers ledighed,
- at 16-17-årige ikke kan blive medlem af en arbejdsløshedskasse, og at man nu først kan få dagpenge, når man er 19 år,
- at det kun bliver muligt at deltage i selvvalgt uddannelse under 20 timer ugentligt samtidig med, at dagpengereetten bevares, og kun i uddannelser, der ikke er SU-berettiget,
- at ledige under 25 år får mulighed for at deltage i højskole- og daghøjskoleforløb i over 20 timer om ugen, men ». . . med en dagpenge-sats på 50 pct. af de maksimale dagpenge for fuldtids-, henholdsvis deltidforsikrede ledige.« Enhedslisten mener, at de nævnte forslag forhindrer arbejdsløse i at få den uddannelse, som de selv ønsker,
- at overgangsydelsen afskaffes,

- at arbejdskravet for at få dagpengeret og for at genoptjene dagpengeret forhøjes til 52 uger,
- at der skal ske en forstærket overvågning af rådighedsreglerne gennem et ekstra tilsyn. Enhedslisten mener, at de arbejdsløse faktisk står til rådighed for arbejdsmarkedet, og at alle hidtidige undersøgelser underbygger denne holdning,
- at der indføres tvangsomsikling, som ikke skal indgå i en handlingsplan, hvorfor den arbejdsløse slet ingen indflydelse har derpå.

Mindretallet har stillet ændringsforslag til regeringens lovforslag. Men Enhedslisten vil under alle omstændigheder stemme imod regeringens lovforslag.

Et tredje mindretal (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til forkastelse ved 3. behandling. Uanset de stillede ændringsforslag indeholder lovforslaget ti punkter med næsten ubegrænsede beføjelser til ministeren. Det kan ikke være meningen med lovgivning, at en minister gives frie tøjler til fortolkning uden mulighed for parlamentarisk kontrol.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et mindretal (V):

- 1) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:
»01. § 2, stk. 1, nr. 2, udgår.«

Af et mindretal (SF og EL):

- 2) Nr. 1 udgår.

- 3) Nr. 2 udgår.

Af et mindretal (V):

- 4) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:
»02. I § 6, stk. 1, indsættes efter »svarende til« ordene: »80 pct. af.«

Af arbejdsministeren, tiltrådt af et flertal (S, V, KF, RV og CD):

- 5) I det under nr. 11 foreslåede § 12 b, stk. 1, 2. pkt., ændres »26 uger« til: »52 uger«.

- 6) I nr. 16 indsættes efter den foreslåede § 18 a som ny paragraf:

»§ 18 b. Orlov kan ikke bevilges til et dagpengeberettiget medlem af en statsanerkendt arbejdsløshedskasse, hvis den pågældende er omfattet af strejke eller lockout (konflikt), jf. lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 61. Tilsvarende gælder for beskæftigede lønmodtagere, som ikke er dagpengeberettigede.

Stk. 2. Orlovsydelsen må ikke udbetales til et dagpengeberettiget medlem af en statsanerkendt arbejdsløshedskasse, hvis den pågældende er omfattet af strejke eller lockout (konflikt), jf. lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 61. Tilsvarende gælder for beskæftigede lønmodtagere, som ikke er dagpengeberettigede.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 finder ikke anvendelse, hvis en orlov er påbegyndt, inden konflikten bryder ud.«

- 7) I det under nr. 18 foreslåede § 19, stk. 11, udgår »til ikkeforsikrede lønmodtagere og ikk-forsikrede selvstændige erhvervsdrivende«.

- 8) I det under nr. 20 foreslåede § 21, stk. 5, indsættes efter »administration,«: »forskud,«.

Til § 2

Af et mindretal (SF og EL):

- 9) Nr. 1 udgår.

Af arbejdsministeren, tiltrådt af et flertal (S, V, KF, RV og CD):

- 10) I det under nr. 1 foreslåede § 38, stk. 5, 2. pkt., ændres »§ 10, stk. 1« til: »§ 10, stk. 1, 1. pkt.«

- 11) I det under nr. 2 foreslåede § 40 a, stk. 1, indsættes efter »arbejds mulighed«: »og elevstøtte«.

Af arbejdsministeren, tiltrådt af et flertal (S, KF, SF, RV, EL og CD):

12) I det under nr. 2 foreslåede § 40 a, stk. 2, indsættes efter »rådighed«: », og at unge under 25 år, som deltager i aktivering, ikke skal stå til rådighed for formidlet arbejde«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, V, KF, RV og CD):

13) I den under nr. 2 foreslåede § 40 b indsættes efter »arbejds mulighed«: »og elevstøtte«.

14) Efter nr. 2 indsættes som nye numre: »01. I § 47, nr. 2, ændres »og 40« til: », 40 og 40 a«.

02. I § 47, nr. 3, indsættes efter »39«: »og 40 a«.

Til § 3

Af et mindretal (V):

15) Paragraffen affattes således:

»§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 1996.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, KF, RV og CD):

16) I stk. 3 ændres »§ 5« til: »§ 5 a«, og »§ 1, nr. 4,« ændres til: »§ 1, nr. 5,«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget indebærer, at ledige ikke længere vil have ret til at opnå orlov til uddannelse. Såfremt ændringsforslagene vedtages, skal der stilles yderligere ændringsforslag, der indebærer, at ledige heller ikke kan opnå andre typer orlov.

Til nr. 2 og 3

Med ændringerne opretholdes lediges ret til uddannelsesorlov i de første 26 ugers ledighed. Hermed får ledige mulighed for hurtig selvaktivering gennem selvvalgt uddannelse.

Samtidig sikres det med den foreslåede § 5 b (jf. L 16, § 1, nr. 5), hvorefter den ledige også skal stå til rådighed for arbejde formidlet af AF eller A-kassen under uddannelsesorloven, at orloven ikke kan give årsag til et ufleksibelt arbejdsmarked.

Til nr. 4

Ændringsforslaget indebærer, at orlovsydelsen til uddannelsesorlov nedsættes til 80 pct. Såfremt ændringsforslaget vedtages, skal der stilles yderligere ændringsforslag, der gennemfører en godtgørelsesform på 80 pct. af dagpengesatsen, der erstatter de hidtidige godtgørelser på voksen- og efteruddannelsesområdet, f.eks. AMU-godtgørelse, uddannelsesydelse, dagpenge til ledige under uddannelse, VUS, revalideringshjælp til uddannelse m.v.

Til nr. 5

I overensstemmelse med aftalen af 29. november 1995 om finanslov 1996 mellem Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Centrum-Demokraterne og Det Konservative Folkeparti ændres bestemmelsen, således at selvstændige bevarer retten til 1 års børneoplysningsorlov.

Til nr. 6

Den nye bestemmelse om strejke og lockout ønskes indsat i orlovsloven, fordi det i praksis har vist sig, at der hersker usikkerhed om retsstanden på området.

Det følger dels af bestemmelsen i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 61, dels af ansættelsesretlige principper, at orlov ikke kan påbegyndes, efter at en konflikt er brudt ud, mens en allerede påbegyndt orlov kan fortsættes.

Den foreslåede § 18 b fastslår blot disse allerede gældende regler, dels for forsikrede, dagpengeberettigede medlemmer af en statsanerkendt arbejdsløshedskasse, dels for ikkeforsikrede beskæftigede lønmodtagere.

Bestemmelsen tager sigte på lønmodtagere og ledige dagpengeberettigede, men ikke på kontanthjælpsmodtagere eller selvstændige erhvervsdrivende, som ikke kan være omfattet af en arbejdskonflikt.

Til nr. 7

Med ændringen præciseres, at bemyndigelsen omfatter hele den gruppe, som kommunerne udbetaler orlovsydelse til, herunder kon-tanthjælpsmodtagere.

Til nr. 8

Med ændringen præciseres, at bemyndigelsen også omfatter nærmere regler om forskud til arbejdsløshedskasserne.

Til nr. 9

Ændringsforslaget betyder, at de foreslåede særregler for unge udgår.

Til nr. 10

Der er tale om en teknisk ændring.

Til nr. 11 og 13

Med ændringerne præciseres, at kravet om

rådighed for formidlet arbejde og indvirkningen på dagpengeperioden gælder såvel godtgørelse som elevstøtte.

Til nr. 12

Ændringen præciserer, at unge, som deltager i AMU-kurser som led i ungeindsatsen, ikke skal stå til rådighed for formidlet arbejde. Hermed skabes der overensstemmelse med reglerne på uddannelsesgodtgørelsesområdet.

Til nr. 14

Der er tale om en konsekvensændring af klagereglerne.

Til nr. 15

Loven foreslås i sin helhed at træde i kraft den 1. januar 1996.

Til nr. 16

Der er tale om en teknisk ændring.

Børge Bakholt (S) fmd. Ole Vagn Christensen (S) Poul Erik Dyrland (S) Lone Møller (S)

Jens Peter Vernersen (S) Aage Frandsen (SF) nfmd. Vibeke Peschardt (RV)

Jette Gottlieb (EL) Peter Duetoft (CD) Helge Sander (V) Charlotte Antonsen (V)

Flemming Oppfeldt (V) Ulla Tørnæs (V) Bendt Bendtsen (KF) Frank Dahlgaard (KF)

Brian Mikkelsen (KF) Annette Just (FP)

Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.